afgiftekantoor : 2140 Borgerhout 1

geonieuws

maandblad van de
mineralogische kring antwerpen v.z.w.
31(6), juni 2006

MKA

In dit nummer :

austiniet

jaarverslag 2005

een pracht van een vervalsing

Mineralogische Kring Antwerpen vzw

Oprichtingsdatum : 11 mei 1963 **Statuten** : nr. 9925, B.S. 17 11 77
Zetel : Karel van de Woestijnestraat 4, B-2660 Hoboken **BTW-nummer** : BE 0417.613.407
Wettelijk depot : Kon. Bib. België BD 3343
Verschijningsdata : maandelijks, behalve in juli en augustus.
Redacteur en verantwoordelijke uitgever : H. DILLEN, Doornstraat 15, B-9170 Sint-Gillis-Waas.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Betalingen
België : bankrekening 789-5809102-81
Nederland : girorekening (NL) 51 91 10.
Al deze rekeningen staan op naam van M.K.A. v.z.w., Marialei 43, B-2900 Schoten.

NUTTIGE ADRESSEN

Hugo BENDER, Pieter Van den Bemdenlaan 107, B-2650 Edegem. Tel. en fax 03 4408987.
<hugo.bender@skynet.be> Bestuurder, secretaris, ledenadministratie.
Paul BENDER, Pieter Van den Bemdenlaan 107, B-2650 Edegem. Tel. en fax 03 4408987.
<paul.bender@skynet.be> Bestuurder, technische realisatie Geonieuws.
Guido CORNELIS, Karel van de Woestijnestraat 4, B-2660 Hoboken. Tel. 0486 301163.
<guidocornelis@pandora.be> Bestuurder, coördinator Minerant.
Rik DILLEN, Doornstraat 15, B-9170 Sint-Gillis-Waas. Tel. 03 7706007. <rik.dillen@skynet.be>
Bestuurder, redacteur Geonieuws.
Axel EMMERMANN, Lobbesplein 12, B-2640 Mortsel. Tel. 03 2953554 en 0496 359117
<axel.emmermann@pandora.be> Werkgroep technische realisaties, werkgroep fluorescentie.
Jan JENSEN, Jan Jensen, Varenblok 4 bus 6, B-2650 Edegem. Tel 0472 790423 <jan.jensen@dexia.be>
Uitleendienst, Werkgroep fotografie.
Etienne MANS, Jan Blockxlaan 16, 2630 Aartselaar. Tel 03 8888124. <emans@skynet.be>
Bibliothecaris, samenaankoop.
Herwig PELCKMANS, Cardijnstraat 12, B-3530 Helchteren. Tel. 0486 121128.
<herwig.pelckmans@pandora.be> Organisatie vergaderingen, contacten met sprekers.
Herman REYNDERS, Bergsebaan 15, B-2960 Sint-Job-in-'t-Goor. Tel. 03 6360606.
<h.reynders@tiscali.be> Activiteiten 's Gravenwezel.
Guido ROGIEST, Prins Kavellei 86, B-2930 Brasschaat. Tel. 03 6520232. <guido.rogiest@pandora.be>
Bestuurder, ondervoorzitter, public relations.
Paul TAMBUYSER, Surmerhuizerweg 23, NL-1744 JB Eenigenburg. Tel. 00 31 226 394231.
Fax 00 31 226 393560. <paul@minerant.org>. Werkgroep edelsteenkunde. Webmaster.
Ineke VAN DYCK, Walbogaard 11, B-9140 Temse. Tel. 03 8276736.
<ina.van.dyck@skynet.be> Werkgroep zeolieten.
Ludo VAN GOETHEM, Boterlaarbaan 225, B-2100 Deurne. Tel. en fax 03 3215060.
<ludo.vangoethem@belgacom.net> Opvang nieuwe leden, P.R., vertegenwoordiging openbare besturen.
Paul VAN HEE, Marialei 43, B-2900 Schoten. Tel. 03 6452914. <pvanhee@skynet.be>
Bestuurder, voorzitter.
Anny VAN HEE-SCHOENMAEKERS, Marialei 43, B-2900 Schoten. Tel. 03 6452914. <pvanhee@skynet.be>
Penningmeesteres.
Eddy VERVLOET, August Vermeylenlaan 15F bus 29, B 2050 Antwerpen. Tel. 03 2194435
<eddyvervloet@skynet.be> Excursies.

E-mail adres : mka@minerant.org **URL (WWW) : http://www.minerant.org/**

Titelpagina
Erik De Nul aan het werk in de Mount Mine, Trebisken Green, Perranport, Cornwall, Groot-Brittannië, april 2006. Foto Richard De Nul.

MKA-kalender

Wegens de feestdagen is er deze maand geen vergadering in 's Gravenwezel

Vrijdag 9 juni 2006

Maandelijkse vergadering in zaal "OP-SINJOORKE" van de Vlaamse Jeugdherberg, Eric Sasselaan 2 te Antwerpen (d.i. langs de Singel/E17, tussen uitrit 4 en 5). Openbaar vervoer : tram 2 of 4.

19.00 h bibliotheek (open tot 20.00 h)

19.30 h gelegenheid tot transacties, determinaties, afspraken voor privé-excursies, raadplegen van de bibliotheek, uitleendienst of... gewoon een gezellig babbeltje... Deze maand worden specimens van ***austiniet-XX van de Gold Hill mine, Utah, USA*** aangeboden. Meer details hierover vindt U elders in dit nummer.

20.15 h

Georges CLAEYS
"Florida"

Georges brengt ons deze avond het verhaal van een groeve in Florida, die op korte tijd uitgroeide tot een vindplaats van een "nieuwe klassieker" [nvdr: dat is een specimen dat iedereen wel graag in zijn verzameling wenst, omdat het mooi, typerend en bijzonder is]. Dat deze vindplaats ondertussen over de hele wereld gekend is, is vooral te wijten aan de inzet van onze spreker. Begin 2004, in Tucson, Arizona, raakte hij in de ban van de schoonheid van deze specimens. Enkele maanden later schreef hij er zelfs een artikel over in Lapis (met prachtige foto's) ! De reacties bleven niet uit, en de mineralenverzamelaars op de Mineralientage München waren ... wel, dat zal Georges ons wel vertellen. Ondertussen is Georges reeds ter plaatse geweest, om zelf ook eens enkele specimens te bergen. Dat leek in het begin kinderspel, maar ... wel, dat zal Georges ons wel vertellen. Dit jaar ging hij overigens opnieuw naar Florida, deze keer met zijn Nicole. Hoe het was...? Wel, dat zal ... Wij kunnen jullie alvast vertellen dat je dit niet wil missen !

Zaterdag 10 juni 2006

Vergadering Werkgroep Edelsteenkunde

Maandelijkse vergadering van de Werkgroep Edelsteenkunde in de conferentiezaal van "OP-SINJOORKE" de Vlaamse Jeugdherberg, Eric Sasselaan 2 te Antwerpen (d.i. langs de Singel/E17, tussen uitrit 4 en 5). Openbaar vervoer : tram 2 of 4.

Practicum : peridoot

Het practicum edelsteenkunde staat deze ochtend in het teken van één enkele edelsteen, peridoot. Peridoot is de gemmologische benaming voor olivijn. We zullen deze edelsteen met alle instrumenten doormeten en in het bijzonder gaan we de insluitsels in deze steen met behulp van de edelsteenmicroscoop bestuderen. Wie zelf peridoot in de verzameling heeft, mag die gerust meebrengen om eens grondig te bekijken. Nieuwkomers of belangstellenden zijn ook welkom op deze vergadering omdat het een unieke gelegenheid is om al onze instrumenten in gebruik te zien.

MKA-nieuws

Gezellig samenzijn in 's Gravenwezel

Het gezellig samenzijn in 's Gravenwezel gaat deze keer door op **2 september 2006** in zaal "De Drie Rozen" in 's Gravenwezel, om 20.00 uur. Het menu :

kippen-tapas
varkenhaasje met mosterdsaus
seizoengroenten
kroketten
tiramisu

Voor de visliefhebbers is er als alternatief koolvisfilet (de rest van het menu zoals hoger vermeld). De prijs bedraagt 20 €, dranken niet inbegrepen. Er is rode en witte wijn voorzien evenals de gewone bieren, frisdranken, koffie en thee.

Graag voor 27 augustus 2006 inschrijven bij Herman Reynders, Paul Van hee of Miel Danneels. Er wordt gekookt door broer Jan en zus Agnes Van hee.

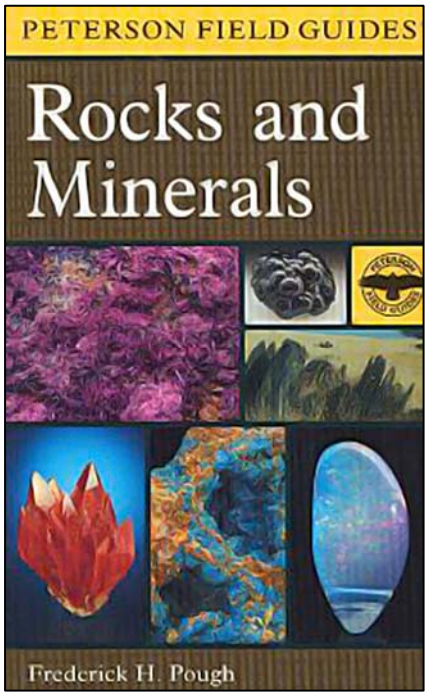

In memoriam : Frederick H. POUGH

Op 7 april 2006 overleed in Rochester, NY, USA wellicht het oudste lid van de Mineralogical Society of America, Frederick Harvey Pough, op een boogscheut afstand van zijn 100ste verjaardag ! Hij werd inderdaad geboren op 26 juni 1906. Hij was al ingeschreven voor het jaarlijkse Rochester Mineralogical Symposium, waar men al bezig was met de voorbereidingen voor de viering van zijn honderdste verjaardag, waar hij zo naar uitkeek.

Hij studeerde achtereenvolgens aan Harvard College, Washington University en Harvard University waar hij in 1935 promoveerde met een thesis over de morfologie van fenakiet. In 1935 werd hij als "assistant curator" aangeworven in het American Museum of Natural History (het zgn. "Smithsonian Institution"). Hij werkte er o.a. samen met H.P. Whitlock (whitlockiet).

Hij publiceerde een hele reeks artikels in "The American Mineralogist". Hij maakte een film over het ontstaan van de Mexicaanse vulkaan Paricutin, en schreef in 1953 het boek "*All About Volcanoes and Earthquakes"*. Hij had een indrukwekkende verzameling mineralen en edelstenen. Op latere leeftijd verkocht hij zijn mineralencollectie aan "Kristalle", en zijn bibliotheek verhuisde naar Richard Bideaux. Zijn edelstenencollectie wordt nog steeds bewaard in het Carnegie Museum of Natural History, en zijn verzameling ruwe en gefacetteerde synthetische edelstenen (een van zijn andere interessegebieden) bevindt zich in het Gemological Institute of America.

De meeste verzamelaars zullen hem kennen als auteur van het boek *Peterson's Field Guide to Rocks and Minerals* (Houghton Mifflin, 1953).

Jaaroverzicht 2005

Paul Van hee, Ludo Van Goethem en Hugo Bender

1. Inleiding

Het jaar begon uitstekend met een onverhoopt succes dankzij onze eerste MKA veiling, geanimeerd door onze verschillende medewerkers, waarbij veilingmeester Axel op een ludieke wijze optrad. Heel wat loten wisselden van eigenaar. Axel deed dit trouwens over, in februari, bij Nautilus in Gent.

Minerant begon met een onverwacht probleem. Immers, de GEA beurs van Amsterdam ging door in hetzelfde week-end. Het paneel dat langs de Van Rijswijcklaan moest worden geplaatst ter aankondiging van Minerant werd door de verantwoordelijke firma 'vergeten' te plaatsen. Dit en enkele andere factoren had ongetwijfeld zijn invloed op het aantal bezoekers, dat zeker ook beïnvloed werd door de Antwerpse ringwerken en door een monsterfile tussen Gent en Antwerpen op zaterdag, ten gevolge van een verkeersongeval. Nu de ringwerken voorbij zijn hopen we dat dit voor 2006 een positieve invloed zal hebben. De locatie is volgens alle standhouders alleszins de beste, gezien het gemak van lossen en laden.

Het terug oppikken van de activiteit uitstappen is een groot succes en zorgde al snel voor 2 artikels voor Geonieuws. Dat er in Beez heel veel te vinden was, was daarbij een enorme meevaller. Toen een andere vereniging er enkele weken later ook naartoe ging was de groeve zo goed als opgekuist (… nee niet door de MKA leden !).

De extra activiteiten, zeolieten-dag en gezellig samenzijn met museum bezoek, in het lokaal van de heemkundige kring De 3 Rozen in 's Gravenwezel kenden veel succes.

Onder voorzitterschap van de vereniging Lithos uit Harelbeke heeft de Raad Voor Aardwetenschappen een tekst gepubliceerd die met de Vlaamse Regering zal worden besproken met het doel om tot een kaderovereenkomst te komen ivm het zoeken van mineralen en fossielen. Hetzelfde is nu gaande aan de Franstalige kant van België. Wij hopen op deze manier de eigenaars van vindplaatsen beter te kunnen stimuleren tot het geven van toelating om mineralen te zoeken.

2. Leden

Eind december 2005 telden we 294 individuele en gezin-lidmaatschappen. Bij de laatste categorie horen nog 120 extra gezinsleden. Het ledenaantal blijft daarmee op een vrij constant niveau tov vorige jaren.

3. Personalia

We betreurden in 2005 het overlijden van :

- Mevr. J. Alloo op 24 januari, echtgenote van erelid Prof. Dr. Em. S. Amelinckx
- Mevr. Angèle Godfroid op 23 april 2005, echtgenote van Rik en moeder van Paul Tambuyser
- Jean Paul De Potter in april 2005
- Paul Deroover in augustus 2005

En we mochten op deze aarde verwelkomen :

- Natan op 11 september, zoon van Peggy Kennes en Erik Caluwaerts

4. Vergaderingen

4.1. Ledenvergaderingen

Er werden 8 ledenvergaderingen gehouden in het lokaal "Op Sinjoorke" in de Jeugdherberg te Antwerpen, telkens met lezingen, voorafgegaan door een ruiluurtje, aanbod van de maand, bibliotheek en vele informele contacten. De decembervergadering ging zoals de voorgaande jaren door in de Universiteit Antwerpen (Groenenborgerlaan). Er waren 65 tot 100 aanwezigen. De opkomst bij de vergaderingen in het lokaal "De Drie Rozen" in 's Gravenwezel blijft ook op een stabiel peil, met zo'n 20 tot 40 personen.

4.2. Statutaire algemene vergadering

De statutaire algemene vergadering vond plaats op 11 februari 2005. Er was een buitengewone algemene vergadering op 15 april 2005 ivm de goedkeuring van de statutenwijziging.

4.3. Lezingen

Het programma tijdens de ledenvergaderingen in het lokaal "Op Sinjoorke" behandelde volgende onderwerpen :

11 februari	Sweet Home Mine, Colorado	Brian Lees
11 maart	Belgische mineralen	Eddy Van der Meersche
8 april	Australië	Piet Knijnenburg
13 mei	Digitale fotografie	Marc Lambrechts
10 juni	Mont-Saint-Hilaire	George Claeys
9 september	De atomaire kracht microscoop	Cornelis Woensdregt
14 oktober	De mineralen van Lengenbach	Bart de Weerdt
11 november	Tasmanië, deel 1	Paul Van hee
9 december	Fluorescerende fossielen en karstverlichting Maleisië en Australië Tucson 2005	Axel Emmermann Rik Dillen Herwig Pelckmans

De lezingen in lokaal "De drie rozen" in 's Gravenwezel :

7 januari	Het werk van Röhl	Frans Michiels
4 februari	Okerland	Alforns Quadens
4 maart	Cyprus	Paul Vandevelde
1 april	Zuid-Afrika reis	Dorsan Van Poele
4 juni	Gezellig samenzijn	
2 september	Les terrils en combustion	Alain Loeber
7 oktober	Aardbevingen	Joris Geys
4 november	Libisch woestijnglas	Marcel Swaenen
2 december	Aziatische landschappen	Fabienne Descamps

De sprekers voor de lezingen in beide lokalen worden uitgenodigd door Herwig Pelckmans. Voor de praktische gang van zaken tijdens de vergaderingen in 's Gravenwezel zorgt Herman Reynders, bijgestaan aan de bar door o.a. Miel Daneels.

Op 12 oktober was er opnieuw een practicum "microchemische analyse van mineralen" georganiseerd door ons lid Prof Vochten in het de universiteit Antwerpen, Campus Groenenborger. We gingen ditmaal met "echte" mineralen aan de slag. De deelnemers waren weer zeer enthousiast.

4.4. Mineralen van de maand

Er werden 8 mineralen van de maand aangeboden tijdens de vergaderingen in zaal "Op Sinjoorke". Er werd voor een gevarieerd aanbod gezorgd. Deze mineralen werden in Geonieuws in detail beschreven. De aangeboden mineralen en auteurs van de artikels waren :

februari	Helviet	Argentinië	Rik Dillen
maart	Wickenburgiet	Arizona	Rik Dillen
april	Cornwalliet	Arizona	Rik Dillen
mei	Coalingiet	California	Rik Dillen
juni	Ephesiet	Zuid Afrika	Rik Dillen en Paul Van hee
september	Monaziet	Brazilie	Herwig Pelckmans
oktober	Hedenbergiet	New Jersey	Johan Maertens
november	Epidoot	Mali	Rik Dillen en Paul Van hee

4.5. Raad van Bestuur
De raad van bestuur vergaderde op 11 februari 2005 en op 5 april 2005. Daarnaast zijn er de geregelde contacten op de vergaderingen en per elektronische post.

4.6. Werkgroepen.
4.6.1. Edelsteenkunde, leiding P. Tambuyser
In 2005 werd er vergaderd, zoals steeds in de Ommeganckstraat. De practicum-babbeluurtjes over edelstenen blijken van groot belang te zijn.
Tijdens 7 vergaderingen werden de volgende onderwerpen besproken :

15 januari	Practicum determinatie
12 februari	De Spectroscoop, deel 1
12 maart	De Spectroscoop, deel 2
9 april	Practicum determinatie
14 mei	Gemmologisch vragenuurtje
11 juni	Practicum determinatie
10 september	Practicum determinatie

Tijdens Minerant verzorgde de werkgroep, zoals al vele jaren, een identificatiestand voor edelstenen. Wie zijn edelsteen wilde of durfde laten keuren kon daar terecht.
Aangezien het lokaal Ommeganckstraat niet meer beschikbaar is wegens de uitbreiding van de Zoo, is de afdeling op zoek naar een nieuw vast vergaderlokaal. Momenteel gaan de vergaderingen ook door in de Jeugdherberg.

4.6.2. Fluorescentie, leiding Axel Emmermann
Axel heeft LW-UV LED's aangekocht en zal het idee, inclusief constructieplannen, doorgeven voor publicatie in Geonieuws. Verder was er een ontmoeting met de enige Ierse verzamelaar van fluorescerende mineralen.

4.6.3 Technische Realisaties
Etienne Mans stak een Henderson pomp in mekaar om het goudpannen te 'automatiseren'. Een artikel daarover verscheen in Geonieuws.

4.6.4 Zeolieten, Ineke Van Dyck
De zeolietenwerkgroep heeft vooral een informele werking in de rand van vergaderingen en mineralenbeurzen. Op 8 oktober was er tevens een zeolieten-ruilvergadering in 's Gravenwezel met een ruime opkomst.

5. Minerant

Minerant, op 23 en 24 april 2005 ging voor de 2de maal door in Antwerp Expo. De standhouderadministratie wordt door Guido Cornelis verzorgd. Voor de goede gang van zaken, opbouw, bar, onthaal, opruim enz. kunnen we zoals steeds beroep doen op een grote groep enthousiaste medewerkers. Al hun bijdragen zijn noodzakelijk voor een succesvolle beurs, waarvoor uiteraard hartelijk dank ! Deze 30ste editie kende bij het publiek weer het gebruikelijke succes. De net gestarte ringwerken en monsterfiles in Sint Niklaas temperden de opkomst lichtjes. De strenge controle op het aanbod verhoogde duidelijk de kwaliteit en deze aanpak zal dus zeker verder gezet worden.

6. Tentoonstellingen

De medewerking aan de ANKONA beurs op 12 februari 2005 in het provinciegebouw liet toe contacten te leggen met de andere verengingen in Antwerpen die zich op allerlei aspecten van de natuur toeleggen.
Naar aanleiding van de bijdrage van medelid Axel Emmermann aan de diefstal van de maanstenen bij de NASA, werd de planetoïde 1999-15513 naar hem genoemd. Hieraan werd aandacht besteed op een tentoonstelling tijdens Minerant in Antwerp Expo.

7. Geonieuws

Dit jaar zorgde redacteur Rik Dillen voor 240 pagina's Geonieuws. Geonieuws was goed voor 33 redactionele artikels van 14 auteurs. Einde 2005 werd gestart met een elektronische kleureneditie van Geonieuws die via het internet door de leden kan gedownload worden.
Voor de technische realisatie van Geonieuws zorgt Paul Bender, terwijl de verzending sinds meerdere jaren in handen is van Hubert Suls. Om de buitenlandse verzendingskosten onder controle te houden (en daarmee het lidgeld voor buitenlandse leden aantrekkelijk) worden de tijdschriften voor het buitenland sinds september via Nederland verstuurd.

8. Dienstverleningen

8.1. Excursies

Met een nieuwe excursieleider, Eddy Vervloet, zijn de binnenlandse uitstappen weer succesvol opgestart :

- 2 en 3 juli: initiatie goudpannen in de Ardennen
- 17 september: Leffe en Beez

8.2. Bibliotheek

De bibliotheek stond in 2005 alweer volop in de belangstelling van onze leden. Tijdschriften en boeken werden veelvuldig ontleend. De volledige inventaris van het boekenbestand werd gecontroleerd door de bibliothecaris, Etienne Mans, en is nu beschikbaar op computer en op de web-pagina. Dit jaar werd de bibliotheek grondig herschikt en de kasten hersteld. Een nieuw coderingssysteem is in voege gebracht.

8.3. Apparatendienst

De uitleendienst in handen van Jan Jensen beschikt over 3 ultrasoonbaden, 3 steenbrekers, 1 microscoop en 2 geigertellers.

8.4. Samenaankoop

Zoals vorige jaren heeft Mario Pauwels deze dienst waargenomen. Het bestelde materiaal bracht hij op aanvraag mee naar de vergaderingen.

8.5. Adressenbestand Minerant

Het adressenbestand (uitnodigingen voor Minerant) werd door Regina Tambuyser geactualiseerd. Het bestand omvat meer dan 4000 adressen van mineralenverzamelaars en/of geïnteresseerden in mineralen. Al deze belangstellenden krijgen een uitnodiging voor Minerant thuis gestuurd en op die manier verzekeren we Minerant van een talrijk geïnteresseerd publiek. Niet meer weg te denken voor de publiciteit voor Minerant is natuurlijk het Internet.

8.6. Internet

De aanwezigheid van MKA op het Internet, door Paul Tambuyser gestart en steeds verbeterd, dateert van mei 1995. Sindsdien hebben we onze eigen informatie pagina's op het WWW. Via het WWW bieden we, in de vorm van tekstpagina's, inlichtingen aan over onze vereniging en haar activiteiten en verwijzen we naar andere mineralogische informatie op het internet.
De e-min discussiegroep biedt een forum voor nederlandstalige mineralogische informatie uitwisseling en de Virtual Quarry is een internationale voltreffer voor wie mineralen en aanverwanten zoekt of aan te bieden heeft.

9. Externe relaties

9.1. Andere verenigingen

Verschillende MKA'ers werden bij andere verenigingen gesolliciteerd voor voordrachten :

- 10 februari 2005, Axel Emmermann, Veiling Collectie Tavernier bij Nautilus als gast- veilingmeester.
- 18 maart 2005 "Schneeberg", Hugo Bender, ACAM-Den Haan
- 2 juli 2005, "Fluorescentie", Axel Emmermann, GEA West Brabant

Paul Tambuyser gaf verscheidene malen de voordracht gebaseerd op het boek :

- Lezing "Mineralen Herkennen" GEA kring Amstelland, 11 januari 2005
- Lezing "Mineralen Herkennen" GEA Kring Kennemerland, 22 maart 2005
- Lezing "Mineralen Herkennen" NLC Den Haag, 12 mei, 2005
- Lezing "Mineralen Herkennen" Nederlandse Geologische Vereniging, Baarn

9.2. Raad voor Aardwetenschappen.
MKA is lid van de "Raad voor Aardwetenschappen RAW-CST" die de samenwerking tussen de Belgische verenigingen van mineralen- en fossielenverzamelaars tracht te stimuleren en een forum wil zijn naar de overheden en groevenuitbaters om de belangen van onze hobby te verdedigen. De vereniging Lithos uit Harelbeke was in 2005 voorzitter van de RAW.

9.3. Culturele raden
De MKA is aangesloten bij de culturele raad van de Provincie Antwerpen, die ons een jaarlijkse subsidie bezorgt. De MKA blijft eveneens nog steeds aangesloten bij het "Contactcomité van de Kringen voor Natuurstudie en Natuurbehoud". Dit liet ons toe gebruik te maken van het lokaal, Ommeganckstraat 26, Antwerpen, a rato van twee zaterdagen per maand voor de vergaderingen van de werkgroepen. Momenteel hebben we dit lokaal helaas moeten ontruimen wegens de uitbreidingsplannen van de Zoo.

9.4. Andere
De MKA dankt ook het personeel en de directie van de Vlaamse Jeugdherbergcentrale en van de Heemkundige Kring De 3 Rozen waar we maandelijks mogen vergaderen.

10. Besluit
Iedereen die heeft meegeholpen tot het succes van wat ik een moeilijk jaar zou noemen wordt langs deze weg bedankt en de hoop is er dat dit voor 2006 ook zo, of nog beter zal zijn.

Paul Van hee, voorzitter *Ludo Van Goethem en Hugo Bender*

Verslag Algemene vergading 10 februari 2006

De statutaire algemene vergadering werd gehouden in de Antwerpse Jeugdherberg op 10 februari 2006.

- Om persoonlijke redenen heeft Fred Balck ontslag genomen als bestuurder. Hij zal niet vervangen worden tot de bestuursverkiezingen van 2007.
- Het financieel verslag over 2005 en het budget voor 2006 werden door de voorzitter voorgesteld en door de algemene vergadering unaniem goedgekeurd.
- De controleurs van de boekhouding hebben steekproefsgewijs de boekhouding nagezien en goedgekeurd.
- Op voorstel van de raad van bestuur heeft de algemene vergadering besloten de lidgelden 2007 niet te verhogen.

Paul Van hee, voorzitter *Hugo Bender, secretaris*

Practicum mineralogie 12 oktober 2005. Foto Rik Dillen.

		Budget 2005		Boekhouding 2005		Budget 2006	
Nr.	**Kostenpost**	**in**	**uit**	**in**	**uit**	**in**	**uit**
0	**Saldi vorig jaar**	19535.02		19535.02		13727.10	
00	**Intresten+beheer**			44.00			
1.1	**Minerant N**	7500.00		3659.11		7000.00	
1.2	**Minerant N+1**			827.44			
2,1	**Fluorescentie**		250.00		63.99		200.00
2,2	**Edelstenen**		1000.00		178.81		
2,3	**Website**				753.92		1500.00
2,4	**Zeolieten**				33.00		50.00
3	**Aank. Toestellen**						
4	**Secretariaatskosten**		600.00		446.44		600.00
4,1	**Verkoop boeken**			55.20			
5	**Verzekeringen**		350.00		280.02		350.00
6	**Huren**		2200.00		2858.83		1200.00
7	**Vergaderingen**		130.00		91.88		130.00
7,1	**Vergad. Antwerpen**		750.00		372.00		400.00
7,2	**Vergad. 's Gravenwezel**		150.00		135.00		150.00
7,3	**Sprekers**		1000.00		671.19		1000.00
7,4	**Zaal "De 3 Rozen"**				61.00		
8	**Geonieuws**		8500.00		7396.76		8500.00
8,1	**Verzendingskosen**				1529.23		
8,2	**Boeken Brogne/GN**			35.00			
10	**Uitstappen**						
11	**Belast + Subsidies**			1541.00	2695.83	1000.00	
12	**Alg onkosten+RAW**				586.83		
13	**Min van de maand**			95.00			
14,1	**Lidgelden N**	6500.00		2144.00		6000.00	
14,2	**Lidgelden N+1**			5067.00			
16	**Transito**			232.00			
20	**Bib. allerlei**						
21	**Bib. tijdschriften**		1500.00		1108.51		1500.00
22	**Bib. boeken**		500.00		206.00		500.00
23	**Bib. 's Gravenwezel**		150.00		131.63		150.00
30	**Doosjes e.a.**			93.20			
40	**Edelsteenkunde**						
	Totalen excl. 0 ... 000	14000.00	17080.00	13748.95	19600.87	14000.00	16230.00
	Saldi		-3080.00		-5851.92		-2230.00
	Totalen incl. 0 ... 000	33535.02	17080.00	33327.97	19600.87	27727.10	16230.00
	Saldo per 31/12/..		16455.02		13727.10		11497.10

Mineraal van de maand : austiniet

Herwig Pelckmans

Terwijl ik in een vorig leven steevast beroep deed op “den Dana” om mijn artikels over maandmineralen te starten, ben ik tegenwoordig niet meer weg te slaan van de informatie die je ó zó gemakkelijk kan vergaren via het web. Gewoontegetrouw ging ik dus naar Google en gebruikte er “austinite” als zoekwoord. Groot was mijn verbazing toen bleek dat ik niet minder dan 163.000 hits kreeg! Zou dit mineraal dan zo algemeen zijn? Of zat er meer achter ? Met andere woorden: is niet alle austiniet austiniet ?

Bij het overlopen van de zoekresultaten, viel de associatie met Austin, (Texas, USA) al vrij snel op. Nou, zou je denken, da’s toch vrij logisch, want dat zal de typevindplaats wel wezen. Mis poes, lekker niet. Dit beestje kreeg zijn naam ter ere van Austin Flint ROGERS, één van de vooraanstaande Amerikaanse mineralogen van de 20ste eeuw (zie verder). De stad Austin is niet eens een vindplaats van dit arsenaat. Sterker nog, zelfs in heel de staat Texas werd austiniet nog niet gevonden!

Het mineraal austiniet komt dus niet uit Austin. U onthoudt het met een eenvoudig mnemotechnisch middeltje: Austin-niet! Wat komt er dan wel voor in Austin ? Wel, het moge misschien onlogisch klinken, maar toch zit Austin vól Austinieten! De meer dan 650.000 inwoners van deze stad noemen zich immers “Austinites”. Vandaar ook die énorme “opkomst” op het web. Sluit alle webpagina’s die verwijzen naar Texas uit, en je valt al gauw terug op zo’n 58.000 hits. Dat zijn er nog een hele hoop, maar in vergelijking met de 31.000 hits van conichalciet best aanvaardbaar… .

Waar komt austiniet dan wel vandaan ? Wel, de typevindplaats (waar overigens ook ons aanbod van de maand vandaan komt) is de Gold Hill Mine, die gedolven werd in de Gold Hill, die zijn naam gaf aan het Gold Hill District (ook wel het Clifton District genoemd), dat deel uitmaakt van de Deep Creek Mountains, die je kan situeren in Tooele County, dat één van de provincies van de Amerikaanse staat Utah is. Je merkt het, enkel de meest gedetailleerde vindplaatsen zijn goed genoeg voor MKA-ers. Voeg hier nog een kleine beschrijving (zie verder) aan toe, en je kan je specimen zonder veel moeite inpakken in zijn label ! De Gold Hill Mine (zie figuur op vorige pagina) wordt tot de bekende vindplaatsen van Amerika gerekend. Niet minder dan 79 verschillende mineralen, voornamelijk arsenaten, werden er reeds gevonden. Naast austiniet is het tevens de typevindplaats voor het recent beschreven juanitaiet (KAMPF, 2000).

Daarenboven is het één van de weinige ondergrondse vindplaatsen ter wereld waar zich een educatieve vitrinekast bevindt met specimens uit de mijn zelf! Je kan je zelfgevonden stukken dus steeds vergelijken met het tentoongestelde materiaal! Een boeiend artikel over deze plek is van de hand van KOKINOS en WISE : *Famous Mineral Localities: the Gold Hill mine, Tooele Co., Utah*. Ook dit werk is ter beschikking in de MKA-bib. Austiniet is een Calcium-zink-hydroxi-arsenaat, met als chemische formule $CaZn[OH|AsO_4]$

[Foto Austin Flint Rogers naar PAUL, H. KERR, 1958. MEMORIAL OF AUSTIN FLINT ROGERS, American Mineralogist 43, pages 310-316, met toelating van de Mineralogical Society of America]

Austin Flint ROGERS (1887-1957)

Austin werd geboren in Lathrop (Missouri, USA) op 15 augustus 1877. Zijn passie voor mineralen werd ontketend door zijn scheikundeleraar toen hij High School liep in Kansas City. Na studies aan de Missouri School of Mines, de University of Kansas en de Columbia University (New York City), behaalde hij tenslotte zijn doctoraat in 1902. Datzelfde jaar nog ging Dr. ROGERS van start als docent mineralogie aan de Stanford University in California, waar hij de volgende 40 jaar aan **alle** studenten van die universiteit minstens de cursus *Introduction to Mineralogy* doceerde !
Tal van zijn studenten werden op hun beurt door zijn enthousiasme “besmet” met het mineralenvirus en groeiden uit tot achtenswaardige mineralogen. Prof. ROGERS was tevens één van de stichters van de Mineralogical Society of America. Hij wordt dan ook beschouwd als één van de figuren die instrumentaal waren in het vestigen van de mineralogie als een volwaardige wetenschap in de USA in de twintigste eeuw. Tijdens zijn carrière ontdekte en beschreef Prof. ROGERS verscheidene nieuwe mineralen, zoals kempiet, sanborniet, wilkeiet en cornuiet. Zelf werd hij niet met één, maar zelfs met twee mineralen bedacht! Naast austiniet (STAPLES, 1935) werd ook het mineraal rogersiet (LAUSEN, 1928) ; achteraf werd dit materiaal hernoemd tot lauseniet) te zijner ere boven de doopfont gehouden ! Voeg daar nog aan toe dat zijn tweede voornaam, Flint, in feite *vuursteen* betekent, en je hebt een naam een *rockhound* waardig!
Austin Flint ROGERS stierf op 10 maart 1957 in Berkeley (California, USA), slechts enkele maanden voor zijn tachtigste verjaardag.

Chemische kenmerken

Uit deze formule kunnen we afleiden dat het om een arsenaat (ASO_4) gaat, meer bepaald een watervrij arsenaat met vreemde anionen (namelijk OH^-). STRUNZ en NICKEL (2001) brengen het onder in de adeliet-groep met als nummer 8.BH.35-40.
Austiniet vormt een mengreeks met conichalciet, $CaCu[OH|AsO_4]$. In hoeverre beide eindleden in de natuur in elkaar kunnen overgaan, is momenteel nog niet gekend.

Kristallografische kenmerken

Austiniet is qua kristalstelsel orthorhombish. Het heeft als symmetrie-elementen enkel 3 tweetallige draaiassen, waardoor het tot de disphenoïdale klasse 222 behoort. De verhouding van de morfologische assen is a : b : c = 0,832 : 1 : 0,652. Kristalvlakken die men kan aantreffen zijn het pinakoid {010}, de prisma's {110} en {011} en de disphenoiden links °r {1-11} en rechts r° {111}. Men kan dan ook spreken van linkse en rechtse austinietkristallen (perfect te vergelijken met linkse en rechtse kwartskristallen; het verschijnsel wordt *enantiomorfie* genoemd). De meeste kristallen zijn prismatisch volgens de c-as, meestal rechts "getint" en hooguit enkele mm lang. Tweelingen werden tot op heden nog niet gevonden.

Enantiomorf
Een enantiomorf is een term die de relatie aangeeft tussen twee voorwerpen (of zelfs begrippen) die elkaars spiegelbeeld zijn. De term is afgeleid van het Griekse ἐναντιως, "enantios", "op tegenovergestelde wijze" en μορφόω, "morfo", "een vorm geven". Het wordt niet alleen in de mineralogie gebruikt voor kristaltypes die elkaars spiegelbeeld zijn, maar ook in de moleculaire fysica, organische scheikunde, in de architectuur, informatica en zelfs in de politiek...
Een kristal met een symmetrievlak kan nooit een enantiomorf hebben, want dat zou identiek zijn met zichzelf

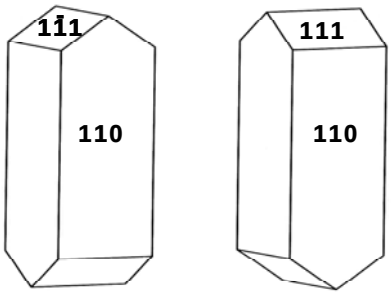

Enantiomorfe austinietkristallen

Fysische eigenschappen

- kleurloos tot bleekgeel; tot malachiet-groen indien koperhoudend
- witte streepkleur
- bijna diamantglans; vezelige aggregaten zijdeglans
- hardheid : 4 tot 4,5
- soortelijk gewicht : 4,37 (berekend); 4,13 (gemeten)
- splijting goed volgens {011}
- doorzichtig tot doorschijnend
- broos
- kan wit tot groen fluoresceren onder UV-licht

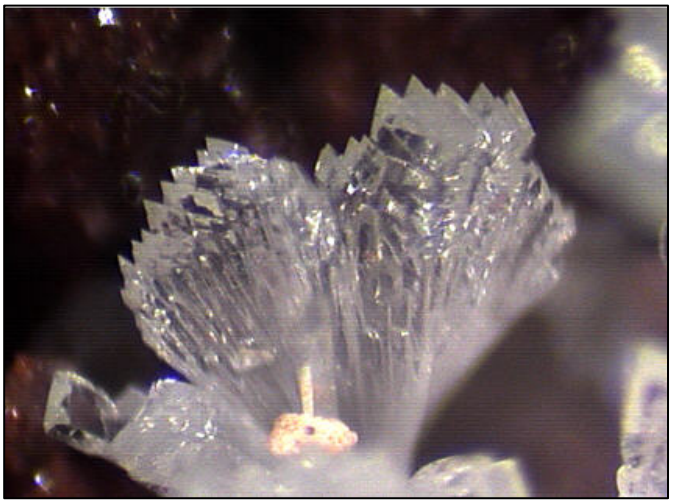

Austiniet-kristallen van Kamariza, Lavrion, Attika, Griekenland. Verzameling en foto Dick Dionne ©

Vindplaatsen

Austiniet is een typisch mineraal uit de oxidatiezone van zinkertsvoorkomens. Het komt er vaak voor in associatie met adamiet. Austiniet is echter veel zeldzamer dan adamiet.

In **Europa** kan (of kon) je het tegen het lijf lopen op de volgende vindplaatsen:

- **België** : tot op heden werd het hier nog nooit gevonden. Gezien het beperkt aantal natuurlijke arsenaten, is de kans zeer klein dat het ooit in onze contreien gevonden wordt.
- **Duitsland** : Baden-Württemberg, Schwarzwald, Lahr, Weiler, Grube Michael: als kleine, kleurloze, radiaalstralige korsten in kwartsholten (WEINER & HOCHLEITNER, 1995).
  Schwarzwald, Gengenbach, Haigerach valley, Grube Silberbrünnle (WITTERN, 1995) Rhineland-Palatinate, Lahn valley, Bad Ems District (WITTERN, 2001). Saxony, Erzgebirge, Schneeberg District, Wolfgang Maaßen Mine field, Pucher Shaft (GRÖBNER & KOLITSCH, 2005).
- **Frankrijk**: Bretagne, Finistère, Huelgoat, Poullaba.
- **Griekenland**: Attikí (Attica; Attika) Prefecture, Lavrion District: in de oxidatiezone van de lood-zink-ertsvoorkomens van Lavrion werd austiniet op diverse plaatsen gevonden als kleine, doorzichtige, lichtgroene, goed gevormde kristalletjes (tot 1mm). Niettegenstaande de groene kleur bevatten deze kristallen nauwelijks 1% koper en waren ze zuiver genoeg om de kristalstructuur van dit mineraal te bepalen (GUISEPPETTI and TADINI, 1988).

Wat de rest van de wereld betreft, werd austiniet aangetroffen in:

- **Australië**: South Australia, Puttapa, Beltana mine: kristallen tot 5mm (BERNARD & HYRSL, 2004)
- **Bolivia**: La Paz Department, Aroma Province, Sica Sica, Lomitos, Lili mine : witte, vezelige aggregaten die aan gips of aragonite doen denken en oorspronkelijk beschreven werden als brickeriet (AHLFELD & MOSEBACH, 1936).
- **Marokko**: Bou Azzer (ongeveer 15 km E), Aghbar: groengele korsten en bleekgele, kogelvormige aggregaatjes van maximaal 0,3 mm grote kristallen; in associatie met roseliet, talmessiet, calciet en Fe-O-aggregaten in kleine holten in dolomiet en kwarts. (JAHN et al., 2003).
- **Mexico**: Durango, Mun. de Mapimí, Mapimí, Ojuela Mine : leverde de beste kristallen (tot 5mm) die ooit gevonden werden, in associatie met calciet en mimetiet (WEINER & HOCHLEITNER,1995).

Chihuahua, Mun. de Casas Grandes, San Pedro Corralitos, León Group, Congreso-Leon Mine (WILSON, 2004).

- **Namibië**: Otjikoto Region, Tsumeb, Tsumeb Mine: sterk koperhoudende austiniet werd hier gevonden als donkergroene, radiaalstralige aggregaten van mooie, prismatische kristalletjes. Sporadisch werden ook kopervrije, geelkleurige austinietkristallen (tot 1mm lang) gevonden (WEINER & HOCHLEITNER, 1995). Grootfontein District, Guchab-Rodgerberg area, Guchab prospect: ook hier mooie, donkergroene, radiaalstralige aggregaten (tot 5mm diameter). Deze specimens kregen destijds zelfs hun eigen naam: barthiet (HENGLEIN & MEIGEN, 1914). Later bleek het te gaan om zonair opgebouwde austiniet met conichalciet-lamellen. Een prachtige kleurenfoto van een oud specimen (gevonden vóór 1914) van deze vindplaats is te bewonderen in het artikel van WEINER & HOCHLEITNER (1995).

In de **USA** leverden vooral volgende voorkomens goede specimens op:

- **New Mexico**: Hidalgo Co., San Simon District, Granite Gap, Bob Montgomery Claim Group.
- **Utah**: Tooele Co., Deep Creek Mountains, Gold Hill District, Gold Hill, Gold Hill Mine: de type-vindplaats en tevens één van de weinige plaatsen ter wereld waar mooie austinietspecimens geborgen werden. De kleurloze tot lichtgele kristallen (tot meerdere mm lang) zitten meestal op een limonietmatrix, in associatie met adamiet.
- Voorts werd het ook nog aangetroffen in de staten **Arizona, California**, **Colorado**, **Nevada**, **New Jersey** en **Washington**.

Radiaalstralige aggregaten van austinietkristallen. Ojuela mine, Mapimi, Durango, Mexico. Beeldbreedte 2.2 cm. Foto en verzameling Sinichi Katou, Japan ©. http://www.asahi-net.or.jp/~ug7s-ktu/e_austin.htm

Dankwoord - acknowledgements

Wij zijn dank verschuldigd aan Shinichi Katou, Japan en aan Dick Dionne, USA, voor de foto's van austinietkristallen, en aan de Mineralogical Society of America, en Dr. Alex Speer in het bijzonder, voor de foto van Austin Flint Rogers.

We owe our sincere thanks to Shinichi Katou, Japan and to Dick Dionne, USA, for the images of austinite crystals, and to the Mineralogical Society of America, and Dr. Alex Speer in particular, for the photo of Austin Flint Rogers.

Referenties

AHLFELD, F. und MOSEBACH, R., 1936. Brickerit, ein neues Mineral. Zentralblatt fur Mineralogie, Geologie, und Palaontologie, Abteilung A, No. 8, 226-231.

ANTHONY, J. W., BIDEAUX, R. A., BLADH, K. W., NICHOLS, M. C., 2000. Handbook of Mineralogy, Volume IV, p. 43.

BERNARD, J. H. & HYRSL, J., 2004. Minerals and their localities, p. 55.

CLARK, L. A. et al., 1997. Crystal structure of austinite, $CaZn(AsO_4)OH$. Mineralogical Magazine, Vol. 61, pp. 677-683.

GRÖBNER, J. & KOLITSCH, U., 2005. Neufunde aus dem Revier Schneeberg im Erzgebirge, Lapis, Jg. 30, Nr. 7/8, p. 71-73.

GUISEPPETTI, G. and TADINI, C., 1988. The structure of austinite, $CaZn(AsO_4)(OH)$ from Kamareza, Laurion (Greece). Neues Jahrbuch für Mineralogie, Mh., 159-166.

HENGLEIN, M. & MEIGEN, W., 1914. Barthit. Zentralblatt fur Mineralogie, Geologie, und Palaontologie, p. 353.

JAHN, S. & BODE, R. & LYCKBERG, P. & MEDENBACH, O. & LIERL, H.-J., 2003.
Marokko. Land der schönen Mineralien und Fossilien. p. 86.

KAMPF, A. R.; WISE, W. S. and ROSSMAN, G. R., 2000. Juanitaite: A new mineral from Gold Hill, Utah. Mineralogical Record Vol. 31, p. 301-305.

KOKINOS, M. and WISE, W.S., 1993. Famous Mineral Localities: the Gold Hill mine, Tooele Co., Utah. Mineralogical Record, Vol. 23, p. 11 - 22.

LAUSEN, C., 1928. Hydrous sulphates formed under fumerolic conditions at the United Verde Mine. American Mineralogist, 13, p. 203.

STAPLES, L. W., 1935. Austinite, a new arsenate mineral, from Gold Hill, Utah. American Mineralogist, 20, 112-9.

STRUNZ, H. & NICKEL, E. H., 2001. Strunz Mineralogical Tables, p. 458.

WEINER, K.-L. und HOCHLEITNER, R., 1995. Steckbrief Austinit. Lapis, Jg. 20, Nr. 10, p. 10-13.

WILSON, W., 2004. Famous Mineral Localities: San Pedro Corralitos. Mineralogical Record Vol. 35, Nr. 6, p. 4-17,65.

WITTERN, A., 1995. Mineralien finden im Schwarzwald.

WITTERN, A., 2001. Mineralfundorte in Deutschland, Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart.

http://rruff.geo.arizona.edu/doclib/mm/vol61/MM61_677.pdf
http://www.mindat.org/min-432.html
http://www.minsocam.org/MSA/collectors_corner/arc/rogers.htm
http://webmineral.com/data/Austinite.shtml

Description des espèces minérales présentes dans les gisements salmien du massif de Stavelot (Michel Blondieau).

Nadat Michel Blondieau in augustus 2005 in eigen beheer het boek "Les gisements minéraux du salmien dans le Massif de Stavelot" heeft uitgegeven (ondertussen uitverkocht), is zijn volgende uitgave klaar, met 148 pp. leesgenot. Het werk bevat 450 foto's, wat betekent dat 75 % van de mineralen die in de streek ooit gevonden zijn vertegenwoordigd zijn met een foto.

Er wordt maar een beperkt aantal exemplaren gedrukt ; het is dus belangrijk er op tijd bij te zijn. Voor meer informatie verwijzen we naar de website *membres.lycos.fr/minbe/livre2.html*.
Wie geïnteresseerd is schrijft 32 € + 2.3 € (geldig voor een Belgische bestemmeling) = 34.30 € over op bankrekening 000-0964487-16 t.n.v. de heer Michel Blondieau, 131 Val des Cloches, 6927 Tellin. Voor meer informatie kun je terecht op de hogervermelde website, op via e-mail michelblondieau@freegates.be.

Gebruikte afkortingen : ***M*** ***mineralen*** ***F*** ***fossielen*** ***J*** ***juwelen***
S ***schelpen*** ***E*** ***edelstenen*** ***MM*** ***micromounts***

Hoewel deze beurzenkalender met de grootste zorg wordt samengesteld neemt de redactie van Geonieuws geen enkele verantwoordelijkheid met betrekking tot de juistheid van de gegevens. Vooraleer een reis te ondernemen om een beurs te bezoeken raden wij U aan contact op te nemen met de organisatoren of de gegevens op een andere manier te verifiëren. Gegevens m.b.t. de organisatoren van beurzen kan U in de meeste gevallen bekomen bij het secretariaat of de redactie van Geonieuws, liefst per e-mail.

Beurzen en tentoonstellingen

Periode 22/6/2006-10/9/2006

22-25/6	FR	**SAINTE-MARIE-AUX-MINES (68).** Verspreid over het stadje. 9-19 h. Beurs. <info@euromineral.fr>, <michel.schwab@evhr.net> *www.euromineral.fr*
30/6-2/7	FI	**YLÄMAA.** Terrein Edelsteenmuseum. 12-18/10-18/10-17 h. Beurs (E-M) <esko.hamalainen@ylamaa.fi>
30/6-1/7	CZ	**TURNOV.** Galerie Vyst, Muzea Ceskeho raie, Skalova 71. Beurs (M). 13-18/9-18 h. <vitulova@muzeum-turnov.cz>
1-2/7	CH	**DAVOS.** Kongresszentrum. 13-18/10-17 h. Beurs (M-E).
1-2/7	FR	**AUTUN (71).** Hexagone, bvd. Frédéric Latouche. Beurs (M-F).
2/7	AT	**HÜTTENBERG.** Schachtplatz Schaubergwerk Hüttenberg. 9-16 h. Beurs (M). <office@huettenberg.at> *www.huettenberg.at*
8-9/7	AT	**INNSBRUCK.** Olympiahalle, Herzog-Friedrichsstr. 21. 12-20/10-18 h. Beurs (M-F-J-E).
8-9/7	FI	**VILPPULA.** Jalokivimessut. 10-17 h. Beurs.
8-9/7	FR	**CHAILLAC (36).** Salle des Fêtes. Beurs (M-F).
8-9/7	FR	**SAINT-AMBROIX (30).** Maison des Associations. Beurs (M-F-E).
9/7	AT	**OBERZEIRING.** Handwerkshaus, Bachstr. 12. 9-17 h. Beurs (M).
9/7	CH	**FIESCH.** Saal Rondo. 8.30-17 h. Beurs (M). *www.vilppulanjalokivimessut.fi*
14-16/7	PL	**LWOWEK SLASKI.** Marktplaats. Beurs. <agatowe@polbox.com>, <lok@lwowekslaski.pl>
14-16/7	FR	**REALMONT.** Salle polyvalente. Beurs.
16/7	CH	**KANDERSTEG.** Hotgel Schweizerhof. 9-17 h. Beurs (M).
16/7	NL	**DENEKAMP.** Museum Natura Docet (buiten). Bedurs (M-F). 10-17 h.
21-23/7	NO	**EIDSFOSS.** Beurs. 10-17 h. Beurs (M). <kts@halden.net> *www.nags.net*
22-23/7	FR	**MILLAU (12).** Salle des Fêtes du Parc de la Victoire, av. Charles de Gaulle.
23-24/7	AT	**MITTERSILL.** Volksschule Mittersill 8-16 h. Beurs (M).
23-24/7	DE	**OBERSTDORF.** Oybele-Halle. 10-19/10-18 h. Beurs (M-J). *www. allmetall.de*
27-30/7	NO	**EVJE.** Setesdal mineralenbeurs. <steinsliperi@oddestemmen.com> *www.setesdal-mineralmesse.com*
29/7	FR	**UCHIZY (71).** Salle des Fêtes. *Ruil*-beurs.
29-30/7	DE	**RADENTHEIN.** Stadtsaal. 10-18/10-16 h. Beurs (M). <rez.stadtmarketing@radentheim.com> *www.radenthein.com*
29-30/7	DE	**ANNABERG-BUCHHOLZ.** Silberlandhalle. 9-17/10-16 h. Beurs (M)
29-30/7	FR	**AURILLAC. (15).** Centre Mendes France. Beurs.
29-30/7	FR	**LA BOURBOULE (63).** Casino municipal. Beurs.
30/7	CH	**BINN.** Parkplatz. 9-17 h. Beurs (M). <marco.imhof@binn.ch>
30/7	FR	**VILLENEUVE MINERVOIS (11).** Salle polyvalente. *Ruil*-beurs.
1-3/8	FR	**ROQUEFORT-SUR-SOULZON (12).** Salle des Fêtes. Beurs.
4-6/8	FR	**LESPARRE-MEDOC (33).** Espace Mitterand, place Gambetta. Beurs+goudpannen.
5-6/8	DE	**WOLFACH.** Schloss Wolfach. 10-18/11-17 h. Beurs (M). <info@festival-der-kristalle.de> *www.festival-der-kristalle.de*
5-6/8	DE	**OBERMAISELSTEIN.** Haus des Gastes. 10-18/10-17 h. Beurs (M).
5-6/8	CH	**DISENTIS.** Sportzentrum. 10-16 h. Beurs (M). <meinrad.giger@kns.ch> *www.union-christallina.ch*
5-6/8	FR	**CHAMONIX.** Centre Sportif. Beurs (M).
5-6/8	FR	**EYMOUTIERS (87).** Halle des Sports. Beurs.
5-6/8	GB	**SUNBURY-ON-THAMES.** Kempton Park Racecourse, Staines Road East (A308). 10-17 h. Beurs. <info@rockngem.co.uk>
5-6/8	SE	**LÅNGBAN.** Beurs. <rolflinden@telia.com>
5-6/8	FR	**NARBONNE (11).** Parc des Expositions, avenue de la mer. Beurs (M-F). <paulette.ribayne@wanadoo.fr> www.chez.com/groupegeologiquenarbonnais/bourses.html
6/8	NL	**DIEPENHEIM.** Centrumplein (buiten). Beurs (M-F). 10-17 h.
12-13/8	AT	**HIRSCHEGG.** Walserhaus. 10-17 h. Beurs (M-F-E-J).
12-15/8	FR	**HOURTIN PORT (33).** Beurs+goudpannen.
12/8	FR	**TARBES.** 6 rue Alphonse Daudet. *Ruil*-beurs.
12-13/8	FR	**PONT-AVEN (29).** Salle Gauguin. Beurs.
12-13/8	FR	**LE CANNET-DES-MAURES (83).** Salle du Recoux. Beurs.
12-15/8	FR	**ESPINASSE (05).** Salle des Fêtes. Beurs.
13/8	DE	**HETTSTEDT.** Mansfeld-Museum. 10-17 h. Beurs (M-F). <mansfeldmuseum@web.de>

15/8	AT	**BRAMBERG.** Hauptschule. Beurs.
19-20/8	DE	**UETERSEN.** Museum Langes Tannen, Heidgrabener Str. 14-18/10-18 h.<unikate.art-and-paper@t-online.de> *www. unikate-paperworks.de*
19-20/8	SE	**NYBRO.** Beurs. <640carlsson@telia.com>
19-20	FR	**CHATEL-GUYON.** Salle des fêtes, rue de l'Hôtel de Ville. Beurs.
20/8	DE	**WIETZE.** Deutsches Erdölmuseum, Schwarzer Weg 7. 10-18 h. Beurs (mijnbouw).
20/8	CH	**BRISTEN.** Schule Bristen. 9-17 h. Beurs (M).
20/8	CH	**MARTIGNY.** Salle Communale, 6 av. Du Grand-Saint-Bernard. 8.30-17.30 h. Beurs (M)
20/8	NL	**BORGER.** Hunnebeddencentrum. Beurs (M+archeologie) **[DATUM ONDER VOORBEHOUD ! Contacteer 0031 547 380708]**
25-27/8	HU	**BUDAPEST.** Petőfi Csarnok, Arany J. u. 16. 14. 9-18 h. Beurs (M). Tentoonstelling. Mineralen uit Tunesië. <koorszag@koorszag.hu> *www.koorszag.hu*
25-26/8	BE	**BERNISSART.** Hall omnisports du Préau. Beurs (M-F).
26/8	DE	**BAD LAUTERBERG.** 10-16 h. Beurs (M).
26-27/8	DE	**BONN.** Stadthalle Bonn-Bad Godesberg. 11-18 h. Beurs (E).
26-27/8	DE	**LAUENAU.** Wasserburg. 11-17/10-17 h. *Ruil*-beurs (M-F). <brenneisen@aktivanet.de>
26-27/8	DE	**SCHWANGAU.** Kurhaus, Gipsmühlweg 5. 12-20/10-18 h. Beurs (M-F-E-J).
26-27/8	DE	**SPEYER.** Stadthalle. 10-17 h. Beurs (M-F-J).
26-27/8	CH	**INTERLAKEN.** Kongresszentrum. 10-17 h. Beurs (M-F).
26-27/8	SE	**ULRICEHAMN.** Beurs. <skotteksmassan@hotmail.com>
26-27/8	FR	**TASSENIERES (38).** Locaux Association Jura Météorites, 19 rue de Dole..
27/8	DE	**GÜDESWEILER.** Freizeit- und Schützenhalle. 9-18 h. Beurs (M-F). <bernhard-jochum@t-online.de> *www.fossilien-guedesweiler.de*
27/8	AT	**SAALFELDEN.** Festsaal Stadtgemeinde. 9-17 h. Beurs (M).
1/9	FI	**ALAVUS.** Beurs.

2-3/9 B BRUSSEL. Museum Autoworld, Jubelpark.
OPGELET : gewijzigde datum !
10-18 h. Beurs (M-F-J-E)

Info : Roger LEEMANS, Felix Delhassestraat 36, 1060 Brussel. Tel. 02 5387130 <leemansroger@hotmail.com> *www.cmpb.net*

2-3/9	BE	**NEUPRE (LIEGE).** Salle du Coude à Coude, Rue du Ry Chéra 1A. *Ruil*-beurs "Géo-Condroz. 10-17.30 h. <lucien.rixhon@skynet.be>, tel. 04 3836491
2-3/9	CH	**ALTDORF.** Dätwyler AG, Gotthardstr. 13-18/10-16 h. Beurs (M). <boerse@mineralienfreund.ch>
2-3/9	GB	**NEWTON ABBOT.** Racecourse. 10-17 h. Beurs. <info@rockngem.co.uk>
2-3/9	NL	**DEN HAAG.** De Uithof, Jaap Edenweg 10. Beurs (M-F). <beurzen@mineralennlc.nl> *www.mineralennlc.nl*
2-3/9	DK	**RY.** Ry hallen, Thorsvej 32. 10-17 h. Beurs. <mail@engro.dk> *www.stenguiden.dk/messe.asp*
3/9	DE	**BAD MÜNSTEREIFEL.** Markt, Frundschule. 10-17 h. Beurs (M-F).
3/9	DE	**NEUBULACH.** Festhalle. 9-17 h. Beurs (M). benrd.walz@arcor.de>
8-9/9	SK	**BANSKÁ STIAVNICA.** Salamander. Stredná priemyselná skola chemická, Akademická 11. 14-19/9-16 h. Beurs <mineral-sk@szm.sk> *www.permonik.host.sk*
9/9	CZ	**PRIBRAM.** Dum kultury Pribram. 7-14 h. Beurs. <marcinikova@diamo.cz>
9-10/9	DE	**KÖLN.** Centrum-Rathaus Köln-Gurzenich.
9-10/9	FR	**CLAMART (92).** Salle des Fêtes de la Mairie, place de la Mairie. Beurs (M-F).
9-10/9	FR	**PESSAC.** Salle "Le Royal", Av. Jean Cordier. Beurs.
9-10/9	FR	**SAINT_IVY (29).** Maison des Associations. Beurs.
9-10/9	FR	**MULHOUSE.** Sporthal Rue de Mittelwiht. 9-18 h. Beurs (M-MM). <fosanelli@wanadoo.fr>
9-10/9	HU	**NYÍREGYHÁZA.** Kodály Zoltán Általános Iskola, Szabadság tér 9. <vacimuv@chello.hu>
10/9	DE	**AUGSBURG.** Reischlesche Wirtschaftsschule, Alter Postweg 86a. 10-17.30 h. Beurs (M).
10/9	DE	**BAD HOMBURG.** Volkshochschule, Elisabethenstr. 6. 10-17 h. Beurs (M-F). < geraschversicherung@t-online.de
10/9	SE	**LUDVIKA.** Ludvika Gammelgård. Beurs. 10-17 h. <evald.p@telia.com> *web.telia.com/%7eu24019467*
15-17/9	US	**DENVER.** Denver Merchandise Mart, 451 E. 58th Ave. 9-18/10-18/10-17 h. Beurs (M). <smith72@denvermineralshow.com> *www.denvermineralshow.com*

Tijdschriften

* **AMERICAN MINERALOGIST** 90(8-9), 09.05

1233-1240 Crystal size and shape distributions of magnetite from uncultured magnetotactic bacteria as a potential biomarker
1384-1392 Compositional zoning in sphalerite crystals
1402-1412 Makarochkinite, a new beryllosilicate member of the aenigmatite-group from the Il'men Mountains (S. Urals), Russia
1442-1465 Scandium silicates from the Baveno and Cuasso al Monte NYF granites, Southern Alps (Italy)

* **LAPIS** 30(9), 09.05

8-11 Steckbrief : Bismuthinit
13-19 Aus einem fossilen Schwammriff bei Waldbröl: schöne Kristalle von Zinkblende, Kupferkies und Pyrit
20-27 Die Graulai (Eifel)
28-33 Neufunde : Anhydrit und Pyrrhotin aus dem Gotthard-Basistunnel
34/58 Neue Mineralien (Dissakisit-(La), Plumboagardit, Västmanlandit-(Ce))
35/38-39 Neufunde aus der Grube Clara im mittleren Schwarzwald (II)
40-43 Neufunde auf der Börse von Saint-Marie-aux-Mines 2005
44-45 Gesucht : Jaspisbrekzie "aus dem Salmischen"
45-48 Hämatit auf Rutil - eine Epitaxie vom Lärcheltini, Binntal

* **EUR. J. MINERAL.** 17(6), 12.05

839-846 Farnesite, a new mineral of the cancrinite-sodalite group
915-932 Hagendorfite from the type locality Hagendorf (Bavaria, Germany) : crystal structure determination and ^{57}Fe Mössbauer spectroscopy.
933-942 Cleusonite, a new mineral species of the crichtonite group from the western Swiss Alps

* **EUR. J. MINERAL.** 18(1), 02.06

105-112 Clinohydroxylapatite : a new apatite group mineral from NW Ontario (Canada)
113-118 The crystal structure of staněkite from Okatjimukuju, Karibib, Namibia

* **MINERALOGICAL RECORD** 36(4), 08.05

315 Warikahnite
317-335 Klein Spitzkoppe, Namibia
337-363 The Clear Creek Mine, san Benito County, California, a unique mercury locality
365-369 Micromineral photography with multifocus processing
370-376 Nifontovite from Charcas, San Luis Potosi, Mexico

* **MINERALOGICAL RECORD** 36(4), 08.05

315 Warikahnite
317-335 Klein Spitzkoppe, Namibia
337-363 The Clear Creek Mine, san Benito County, California, a unique mercury locality
365-369 Micromineral photography with multifocus processing
370-376 Nifontovite from Charcas, San Luis Potosi, Mexico

* **AMERICAN MINERALOGIST** 90(10), 10.05

1688-1692 A natural scandium garnet
1563-1570 Light)induced degradation dynamics in realgar
1655-1660 Zoltaiite, a new barium-vanadium nesosubsilicate mineral from British Columbia
1661-1668 Mn-tourmaline from island of Elba (Italy : crystal chemistry

* **FACETTEN** 38(5), 10.05

10-11 Mineralenbeurs in De Uithof
12-18 Schwarzwald
21-23 De gloed van agaten van het Idarwald
24-25 Dood én leven door felle gammaflits

* **AGAB MINIBUL** 39(10), 12.05

225-229 Sturmanite
230-243 Munich 2005

* **LITHORAMA** 32(10), 12.05

1-2 asbestos, il était une fois...
3-5 Munich, bourse 2005
5-6 Or et orpaillage

* **AGAB MINIBUL** 39(11), 11.05

193-199 Lampes de mine
200-220 Ensisheim 2005

* **NAUTILUS INFO** 30(4), 12.05

38-39 Veiling collectie Taevernier (met ons aller veilingmeester Axel !)
42-43 Boekbespreking : "Les gisements minéraux du Salmien dans le Massif de Stavelot"

* **AUSTRALIAN J. MINERALOGY** 11(2), 12.05

Themanummer (121 pp.) "Minerals of the Cobar Region, New South Wales"

* **UV WAVES** 35(4), 12.05

2-3 More about Terlingua

* **MINERALOGICAL RECORD** 36(5), 10.05

397-416 The Palitra pegmatite (Lovozero Massif, Kola peninsula, Russia)
421-431 The minerals of West-Central Illinois
435-446 The minerals of Hunting Hill quarry, Rockville, Maryland
451-457 The Mineralogical Record label archive

* **GEOLOGY TODAY** 21(6), 12.05

218-221 The Skaergaard intrusion : from icon to precious metal deposit
222-224 Hot springs, thermal springs and warm springs.
225-231 The flooding of New Orleans

* **EUR. J. MINERAL.** 17(4), 08.05

* **EUR. J. MINERAL.** 17(5), 10.05

703-715 Stavelotite-(La), a new lanthanum-manganese-sorosilicate minerals from the Stavelot Massif, Belgium
715-722 Biraite-(Ce), a new mineral from Siberia with a novel structure type.
749-760 Ferrorosemaryite, a new phosphate mineral from the Rubindi pegmatite, Rwanda

* **AGAB MINIBUL** 39(1), 01.06

1-4 Une mine de calcite de l'age du bronze
5-13 Georges Ubaghs (1916-2005)
14-17 La kolwezite

* **LAPIS** 30(10), 10.05

9-11 Steckbrief : Variscit
13-19 Kristalle aus "Vulkanen unter dem Meer" (Spanje)
20-23 Blauer Genthelvin aus Südtirol
24-27 Mehrebenen-digitalfotografie für Micromounter
29-33 Achate aus Patagonien (Argentinië) Tagonien
34-39 Uranmineralien im Stinkspat der Grube Clara
39 Brannerit von der Ostflanke des Wurtenspeichers in Kärnten (A)
40-41 Achate aus Rheinischen Kiesgruben
42-43 Grosse Apatite und Laumontite vom Stillupgrund, Zillertal
43-44 Bertrix : roter Anatas aus den Belgischen Ardennen
53-55 Leogangit von der Vogelhalt bei Leogang, Salzburg
56-57 Wolodarsk, Ukraine : neuer Abbau auf Beryll und Topas
58 Fahlerzkristalle mit Luzonit vom Grosskogel bei Brixlegg
59 Rosafarbener Muskovit von den Wannenköpfen, Eifel
60 Amethyst aus dem Mättital, Wallis
61-64 Neue Mineralien (Bobtraillit, Elsmoreit, Holtstamit, Kudriavit, Manganilvait, Makarochkinit, Mazzettoiit, Milotait, Niksergievit, Vanadiokarpholith, Yazganit

* **ERUPTION #** 8, 10.05

10-18 Chaîne des cascades : les volcans du Far West
19 volcans mandchous de Wudalianchi (China)
20-21 Pico del Teide
31-41 Les roches volcaniques : leurs formes vous en disent long !
43 Îles Eoliennes : quelle formation ?
44-46 L'île aux sept noms
48-50 1495 - voyage à l'Etna

* **GEA** 38(3), 09.05

65-69 Klimaatgeschiedenis vastgelegd in de bodem
70-74 Stratigrafie
75-80 Bezoeken aan drie musea in Parijs
81-87 De grootste zoutvlakte in Tunesië : Chott el Djerid

* **MINERAUX ET FOSSILES** 31(344), 11.05

16-19 Sainte-Marie-aux-Mines : impressions d'un ancien
20-26 El Tatio, là où bout la Terre (Chili)
40-47 La péninsule de Kola (Russie) (deel 2)
48-56 Nomenclature des minéraux : digressions, 3e partie : préfixes
57-59 Quartz : une étrange cristallisation pseudo-quadratique
60-61 Le dégagement des échantillons

* **MINERAUX ET FOSSILES** 32(345), 12.05

13-15 La bourse de L'Union 2005
20-24 Bombes volcaniques du Piton Chisny (Île de la Réunion)
40-46 La péninsule de Kola (Russie) (deel 4
55-58 Smithsonite
60-61 Prospecter sur les chantiers

* **GEODE** 30(5), 10.05

5-6 Rhodochrosiet
6-13 Vuurstenen in de Sint-Pietersberg
14-17 Diamant maken in een oogwenk
18-21 De structuur van de aarde

* **GRONDBOOR EN HAMER** 59(4), 12.05

73-77 Fossiel coniferenhout
78-83 Een subrosieverschijnsel in de muschelkalk-groeve van Winterswijk
84-97 Een nieuwe geologische, palynologische en paleobotanische gegevens (muschelkalk, rhaetien-lias en oligoceen)

* **GEODE** 30(6), 11.05

7-17 Septariën in kleisediment

* **LAPIS** 30(11), 11.05

9-11 Steckbrief : Graphit
13-29 Neubulach im Schwarzwald
30-33 Klare Bergkristalle aus dem Norden Islands
34-40 Jaspisvarietäten aus dem Eibenstocker Granit, Sachsen
41-43 Perowskit aus Afrikanda, Kola, Russland
44 Neue Mineralien (Rouxelit, Terlinguacreekit)

* **FACETTEN** 38(6), 12.05

8-23 Excursie Noorwegen 2005
24-25 MIneralen zoeken in Toscane
26 Beleef de wereld van de mijnwerkers in België

* **STEIN** 32(3), 09.05

3-26 Geologiensdag september 2005

* **MINERALIENFREUND** 43(4), 11.05

1-2 Kyanit (Disthen)
3-6 Altdorfer Mineralienbörse
7-12 Sammlerporträt : Hans Holenweg, der Mineraliensammler im Schweizer Jura
13-18 Die zweite grosse Kluft am Planggenstock
19-20 Meteoriten

* **GEODE** 30(7), 12.05

7-11/14 Aardbevingen in Nederland

* **GEODE** 31(1), 01.06

4-9 Hoe ontstaat een afzettingsgesteente ?
19-21 Gesteentemateriaal van meer dan 400 km diepte
22-23 Limburg, ons nationale stukje buitenland

* **MINERALOGICAL RECORD** 36(6), 12.05

479-486 The Jackson's Crossroads amethyst deposit, Wilkes County, Georgia
491-503 Alpine Iron Roses
507-512 Collecting cavansite in the Wagholi quarry complex, Pune, Maharashtra, India
521-524 Dioptase-plancéite pseudomorphs after calcite from the Tanrara copper deposit, Katanga, République du Congo ***[Renaud Vochten et al.]***
525-527 Pencil garnet from the Haramosh Mountains, near Gilgit, Pakistan
531- 549 Fifty-nine treasure hunts in Minas Gerais, 1969-2005.

* **CANADIAN MINERALOGIST** 43(4), 08.05

1373-1378 Selenojalpaite, Ag_3CuSe_2, a new mineral species from the Skrikerum Cu-Ag-Tl selenide deposit, Småland, SE Sweden
1393-1400 Calciopetersite from Domašov near Bystřicí, N. Moravia, Czech Republic, a new mineral of the mixite group.
1401-1410 Description and unique crystal-structure of waterhouseite, a new hydroxy manganese phosphate species from the Iron Monarch deposit, Middleback Ranges, South Australia
1423-1428 Fluoropargasite, a new member of the calcic amphiboles, from Edenville, Orange County, New York

* **LAPIS** 30(12), 12.05

8-13 Steckbrief : Apatit (-Reihe)
15-21 Die Steinbrüche des oberen bayerischen Inntals und ihre Mineralien
22-35 Die Mineralien der Colli Euganei, Italien
36-40 Topas aus Yunnan, Silber aus Anhui
41-44 Der Altbergbau bei Leubetha im südlichen Vogtland
45-46 Ein handlicher Benzinbohrhammer
47/58 Neue Mineralien (Allochalkoselit, Birait-(Ce), Juangodoyit, Tokyoit)

* **AMERICAN MINERALOGIST** 90(11-12), 12.05

1693-1704 Structure of framboidal pyrite : an electron backscatter diffraction study
1705-1711 The mineralogical microstructure of shells : part 2 : The iridescence colors of abalone shells
1784-1792 Crystal chemistry of the elbaite-schorl series
1793-1800 Morphology of nanomagnetite crystals : implications for formatin conditions

* **MINERAUX ET FOSSILES** 32(346), 01.06

37-53 La péninsule de Kola (Russie)
55-59 Sturmanite, un sulfate apparenté à l'ettringite

* **RIV. MINERAL. ITALIANA** 29(4), 09-10.05

218-227 Quarzo a tramoggia (Val Nervia, Ponente Ligure, IT)
228-240 Val Daone : minerali secondari del giacimento uranifero presso Limes, Daone, TN
240-249 [Foto-verslagen van mineralenbeurzen 2005 : Verona, Genova, Sainte-Marie-aux-Mines, Torino)
250-251 Corindone blu (Val Sissone, SO)
252-254 Kamphaugite-(Y) delle pegmatiti granitiche di Feriolo, Verbania
256-259 Filatelia mineralogica

* **AMERICAN MINERALOGIST** 91(1), 01.06

21-28 First occurrence of iodine in natural sulfosalts: mutnovskite, $Pb_2AsS_3(I,Cl,Br)$, a new mineral from the Mutnovsky volcano, Kamchatka Peninsula, Russia
196-202 Scheyerite, $V_2Ti_3O_9$: new occurrence and crystal structure

Een pracht van een vervalsing…
een dubbelverhaal

Raymond Dedeyne en Rik Dillen

Een dubbelverhaal, over twee vervalsingen, van een dubbelzout nog wel, door twee auteurs met dezelfde initialen…

Nog altijd steken hier en daar vervalsingen de kop op op mineralenbeurzen, maar ook bijna in situ, zoals hier en daar langs de weg in Marokko, waar amethyst- en andere geodes aangeboden worden die binnenin met lijm behandeld zijn waarop galenietpoeder is uitgestrooid. Als je iets van mineralogie afweet herken je zo'n vervalsing van een kilometer afstand. Daarenboven zie je meestal de klodders lijm al met het blote oog, en zeker met de loupe, zitten.

Vorig jaar nog kocht ik (RD-1) in Gent een aantrekkelijk specimen van 15 bij 20 cm, met verscheidene zeer goed gevormde kristallen tot zo'n 2.5 cm op een matrix van gipskristallen. De kristallen in kwestie zijn op het eerste zicht zwart, maar bij nader toezien diep roodviolet. Het gaat om oktaëders, meestal doordringingsveellingen. Als vindplaats werd door de verkoper opgegeven : Rudna, Kopalnia, Sordino, Polen.

Ere wie ere toekomt : van meet af aan stelde verkoper duidelijk dat het hier om "manmade" kristallen ging. Hij beweerde dat hij het stuk zelf verzameld had in een Poolse (zout-?)mijn, waarvan men de gangen na exploitatie had laten vollopen met vloeibaar afval uit een aluinmijn. De kristallen zouden ontstaan zijn na uitdampen van het water. Qua determinatie stelde hij "aluin" voor - gezien de herkomst van het afval. Normaal verzamel ik geen kunstmatige specimens - maar dit exemplaar zag er vrij aantrekkelijk uit, de prijs was geen obstakel, en ook het verhaal intrigeerde mij. Ik zou zelf wel uitvissen wat de samenstelling was.

Het mineraal bleek oplosbaar in water, en de oplossing was blauwgroen. Het loste op in zuren, maar zonder enig bruisen of andere merkbare reactie. Het was dus alvast geen carbonaat of sulfide.

Om zekerheid te verkrijgen werd even het grof geschut bovengehaald, met name een X-stralenfluorescentie-spectrometer, waarmee de samenstelling kon bepaald worden (met het instrument in kwestie beperkt tot elementen zwaarder dan Na), en dat leverde als hoofdelementen op : Cr, K en S. Dat doet je natuurlijk direct denken aan een synthetisch chemisch product dat onder andere gebruikt wordt in allerlei industriële processen (kleurstoffenindustrie, fotografie, textiel- en leerbewerking enzovoort) : chroomaluin, met als formule $KCr(SO_4)_2.12H_2O$. Dat product komt inderdaad voor als oktaëdrische kristallen, die je gemakkelijk kunt laten uitgroeien tot vele centimeter.

Voor een deel had de verkoper de waarheid verteld : de kristallen waren "manmade". Maar een deel van zijn verhaal was zeker niet waar. De chroomaluinkristallen zijn niks niet gegroeid in ondergelopen mijnen... hooguit in een ondergelopen kelder of lekkende

zolderkamer ☺. En de verkoper die beweert dat hij het zelf gevonden heeft : nog een ontgoocheling, maar naar alle waarschijnlijk niet iemand die de zaken eerlijk speelt... op zijn zachtst uitgedrukt. Ik laat nog het voordeel van de twijfel ! Hij moet me dan eens uitleggen door welk mechanisme zoveel in water oplosbaar chroom in die mijn terecht is gekomen. Dit kan gewoonweg niet en is bijna zeker ontsproten aan een levendige fantasie.

De laatste tijd beginnen weer meer en meer dergelijke (on)dingen op de mineralenbeurzen te verschijnen, bv. ook de spectaculaire specimens van "hemimorfiet", "zinkiet" en met tal van andere namen bedachte zinkoxide-aggregaten uit de schouwen van slechtwerkende zinkmetallurgie-bedrijven. Het spreekt voor zich dat we proberen dergelijke zaken op Minerant te weren… maar je kunt als controleur helaas niet alles zien !

De andere auteur van dit dubbelverhaal (RD-2) beleefde een min of meer analoog verhaal.

Een paar jaar geleden kocht ik een verzameling op van een spijtig genoeg overleden MKA-lid, die in zijn leven een uitstekend systematisch verzamelaar is geweest (bijna de helft van de specimens uit zijn collectie heb ik voor mijn persoonlijke verzameling bijgehouden !). Een van de specimens die me mateloos intrigeerde was een stuk van ongeveer 10 X 10 cm met zeer goed gevormde, centimetergrote, paarsviolette, halfdoorschijnende oktaëdrische kristallen.

Het label vermeldde heel duidelijk "fluoriet", maar een vindplaats was niet vermeld. Ik dacht eerlijk gezegd direct aan chroomaluin, omdat ik in mijn jeugd nog ooit met het chroomaluin uit een scheikunde-doos kristallen had geproduceerd.

Ik kan me nauwelijks voorstellen dat de vroegere eigenaar niet geweten zou hebben dat het om een vervalsing ging, want alles in de collectie was voor de rest met een pijnlijke nauwkeurigheid (zowel qua mineraalnaam als vindplaats) geïdentificeerd en gecatalogeerd, behalve dit stuk.

Chroomaluinvervalsing op gesteente, met octaëdrische kristallen tot ongeveer 3 cm. Foto en "verzameling" (hoewel… laten we zeggen... buiten wedstrijd) Rik Dillen.

Maar… bij reiniging in water in een ultrasoonbad losten de kristallen niet op, dus... géén chroomaluin... ?

En toch waren er een aantal argumenten die wezen in de richting van een chroomaluin-achtige vervalsing. De kristallen vertonen een zacht-satijnen glans, die niet heel natuurlijk overkomt. De kristalvorm (door elkaar gegroeide oktaëders) en de kleur is veel te spectaculair voor fluoriet, en leidt niet tot enige overeenkomst met een ander bekend mineraal.
Voor centimetergrote vrij goedgevormde kristallen toch eigenaardig... Collega's Herwig Pelckmans en Paul Van hee waren toch ook de mening toegedaan dat het om chroomaluin moest gaan. Kan eigenlijk niet, want het is niet oplosbaar in water !

Uiteindelijk heb ik dan maar een kristal afgebroken van de matrix, en in water ultrasoon behandeld. En het loste toch wel op zeker ? Conclusie : toch chroomaluin. Achteraf bleek dat de individuele kristallen zodanig fijntjes met een waterbestendige vernis behandeld waren, dat ze zolang ze op de matrix zitten, in water niet aangetast worden. Pas na afbreken van de kristallen komt de niet-geverniste aanhechtings-zijde in contact met water en lossen ze op. Heel zorgvuldig onderzoek met de stereomicroscoop bracht dan toch met héél veel moeite sporen van het vernislaagje aan het licht (microscopische luchtbelletjes!).

Een waar kunstwerk dus, dat mij ook na 30 jaar ervaring met mineralen urenlang aan het puzzelen heeft gezet. Gezien de moeite die het me heeft gekost om de schurk te ontmaskeren kan ik me levendig voorstellen dat voor een beginnende verzamelaar de vermomming perfect is, en de misdaad door degene die het op de markt gebracht heeft (bijna) volmaakt...

Wie wil weten hoe je het moet doen kan (o.a.) terecht op de volgende websites :
http://www.sced.nnov.ru/cr%20grow%20en.htm
http://rockhoundingar.com/pebblepups/growcryst.html
http://www.didcotgirls.oxon.sch.uk/pupils/year7/eview/alum_crystals.htm

Dankwoord-acknowledgement
Met dank aan ChrisYoung, voor de titelfoto van een (uiteraard) synthetisch octaëdrisch kristal van chroomaluin, enkele cm groot. Foto Eric Johnson. Zie http://www.seawhy.com/xlalumcr.html

With thanks to Chris Young, for the photo of a synthetic octahedrical crystal of chromium alum, a few cm tall. Foto Eric Johnson. See http://www.seawhy.com/xlalumcr.html

🡐
Een zicht op de vindplaats van de bewuste octaëdrische wateroplosbare kristallen van chroomaluin